

Iskaja vsak dan razen nedelj in praznikov

LETO—YEAR X.

važne določbe za registrirance.

LAHČE IN SKRIVAČE KLASIFICIRAJO KOT VOJAŠKE BEGUNE.

Človeki, ki ne zahtevajo oprostitve, so podvrženi vojaški službi.

Washington, D. C. — Registriranci, ki se ne odzovejo vabilu vojaške komisije bodo smatrali za vojaške begunce. Tako naznanja vrhovni vojni svet. Tako naznanja vrhovni vojni svet. Tako naznanja vrhovni vojni svet.

Človeki, ki ne zahtevajo oprostitve, so podvrženi vojaški službi. Človeki, ki ne zahtevajo oprostitve, so podvrženi vojaški službi.

Človeki, ki ne zahtevajo oprostitve, so podvrženi vojaški službi. Človeki, ki ne zahtevajo oprostitve, so podvrženi vojaški službi.

Človeki, ki ne zahtevajo oprostitve, so podvrženi vojaški službi. Človeki, ki ne zahtevajo oprostitve, so podvrženi vojaški službi.

Človeki, ki ne zahtevajo oprostitve, so podvrženi vojaški službi. Človeki, ki ne zahtevajo oprostitve, so podvrženi vojaški službi.

Človeki, ki ne zahtevajo oprostitve, so podvrženi vojaški službi. Človeki, ki ne zahtevajo oprostitve, so podvrženi vojaški službi.

Človeki, ki ne zahtevajo oprostitve, so podvrženi vojaški službi. Človeki, ki ne zahtevajo oprostitve, so podvrženi vojaški službi.

Človeki, ki ne zahtevajo oprostitve, so podvrženi vojaški službi. Človeki, ki ne zahtevajo oprostitve, so podvrženi vojaški službi.

Človeki, ki ne zahtevajo oprostitve, so podvrženi vojaški službi. Človeki, ki ne zahtevajo oprostitve, so podvrženi vojaški službi.

Nemci v Ameriki proti prusjaštvu.

VEČINA INTELIGENTNIH NEMCEV SE STRINJA Z GIBANJEM.

Bogatim Nemcem ni gibanje všeč, zaljubljeni so v kajzerizem in prusjaštvo.

Chicago, Ill. — V Chicagu in New Yorku je pričelo gibanje med ameriški Nemci proti pruski militaristični kasti. Vodja gibanja je advokat Otto C. Butz v Chicagu. Organizacija ima namen zdruniti vse Američane nemške narodnosti, ki so potomci nemških revolucionarjev iz leta 1848, ki so pribežali po revoluciji v Ameriko.

Butz pravi, da mnogo Američanov nemške narodnosti obsoja prusjaštvo in da se večina njih ne strinja z avtokracijo v stari domovini. Butz se je izjavil: "Naš namen je pomagati ljudstvu v stari domovini, da se otrse jarna avtokracije in strahovlade in da pomagamo k liberaliziranju nemške vlade."

Pomagati hočemo moralno in finančno onim elementom v nemškem ljudstvu, ki so se leta in leta zastojali borili za liberaliziranje nemške vladne forme. Upamo, da pomagamo nemškemu ljudstvu, da izvede z uspehom prepoved Nemčije s svojim delom in ne z vsiljenjem nove vladne forme skozi zunanje sile.

Ne apeliramo samo na Nemce in njih potomce, ki so zapustili staro domovino radi bizniškega in političnega potlačanja, temveč tudi na vse Američane, ki so imeli priložnost seznaniti se z nemško izobrazbo in ki simpatizirajo z nemškim ljudstvom, da nam pomagajo. Vsi, ki verjamejo, da je razlika med nemškim ljudstvom in njenimi militarističnimi in monarhističnimi vladarji, ki so odgovorni za grozote zepelinov, bodo znali obsoditi one, ki zaslužijo obsodbo.

Butz, katerega oče je bil revolucionar leta 1848 in ožji prijatelj Karl Schurtza, pravi, da se je gibanju pridružil mnogo izobraženih mož v Združenih državah, ki so potomci Nemcev. On pravi, da bogati Američani nemške narodnosti niso naklonjeni gibanju, to da večina Američanov nemške narodnosti v Chicagu in drugod, ki mislijo s svojimi možgani, so nasprotniki kajzerjevega sistema grozovlade.

ZAKRKNEN MORILEC.

New York, N. Y. — 23-letni Kenlon Winslow, ki prilaja iz dobro znane družine iz Elizabeth, N. J., je mirno pušil svojo pipo, ko je pripovedoval policiji, kako je umoril Frances Bradleyjevo. Trdil je, da je imel pravico ubiti dekleta, ker ma je hotela ukrasti uro.

Policija je napravil tole izpoved o umoru: Bradleyjevo je srečal pred štirinajstimi dnevi na Broadwayju. Srečal jo je zopet zadnjo noč in šla sta v Remington. Ko se je zbudil zgodaj zjutraj, je videl, da hoče njegovo žepno uro skriti v nogavici. Pobil jo je na tla s prvim udarcem, in ko je prišla k sebi, je pričela kričati. Zdal jo je pričel točiti z železnim črninikom po glavi, z bližino ji je pa tiščal usta. Tolkel je po nji, dokler ni obmolknila.

VOJAKI IN PROHIBICIJA.

Brownsville, Tex. — Ali je vojak v kopalni obleki v uniformi in se mu ne sme prodati opojnih pišav?

Nekaj se kuha za premogovniške barone.

GOVERNER SKLICAL VAŽNO KONFERENCO V SPRINGFIELD.

Premogovniški baroni so brez tehtnega vzroka podražili premog za \$2.25 pri toni.

Chicago, Ill. — Obrambni svet države Illinois se poslužil najbrž odločnih sredstev, da zniža ceno premoga. Samuel Insull, predsednik posebnega odbora, se je napotil v Springfield, da predloži zadevo governerju, ker je obrambni svet prišel do prepričanja, da so cene pretirane.

Governer Lowden se bo najbrž posvetoval s podgovernerjem Oglesbyjem, predsednikom legislativne zbornice in z John Hopkinsom in Levy Mayerjem, ki sta člana obrambnega državnega sveta. Shanahan, predsednik legislativne zbornice, se je izjavil o položaju: "Z Mr. Hopkinsom sva prišla v Springfield na povabilo governerja Lowdena. Zdi se mi, da bomo razpravljali o položaju, ki so ga vstvarile cene za premog in da se konference udeleži tudi več premogovniških operatorjev. Pregodaj je, da govorimo o izrednem legislativnem zasedanju."

V splošnem pričakujejo, da se konference udeleži tudi državni prokurator Brundage. Državni obrambni svet je glede premoga podal sledečo izjavo: "Državni obrambni svet države Illinois je formalno sprejel in potrdil poročilo pododseka.

Cena za premog je pretirano visoka. Profit pri toni je pretiran, in je visoko nad poštenim in pametnim profitom. Edino povišanje meze rudarjem od 1. julija 1916 ne presega 20 cent. pri toni, ki ne more opravičiti, da je cena med julijem 1916 in 1917 poskočila za \$2.15 pri toni in pri rudniku.

Obrambni svet se zaveda, da mu mora postava podeliti odločno suvo, da je lahko kos vojnim potrebam, da ljudstvo in industrije dobe premog po primerni ceni, ki je primerna za operatorje in konzumente.

Državni obrambni svet je prepričan, da se mu posreči znižati cene. Dokazano je, da so premogovniški baroni ponujali premog v juliju 1916 po \$1.12 in \$1.35 tona pri rudniku. Rudarjem niso povišali meze nad 20c pri toni, kljub temu pa prodajajo tona premoga pri rudniku po \$3.00 in \$3.50. Premog je v ceni poskočil za \$2.15 pri toni, kar dokazuje, da je cena pretirana in oduševska.

STAVKA V RIO JANEIRU JE KONČANA.

Rio Janeiro, Brazilija. — Stavka 50,000 delavcev, ki je trajala več dni in s katero so delavci protestirali proti naraščajoči druginji in proti odklonitvi povišanja meze, je končala. V splošnem sodijo, da pride do sporazuma med delavci in delodajalci glede meze.

PO DNEVU SPREVEDNIK, PO NOČI TAT.

Chicago, Ill. — Neki nevoščljiv sosed je baje namignil policiji, da se polna jedilna shramba in izredno čedna obleka ne ujemata s plačo Arthur J. Hensena, cestno-železniškega sprevednika, stanujočega na 6725 S. Green St. Policija je uvedla preiskavo in aretirala Hensena in njegovo soprogo Agnes. Policija trdi, da je Hensen priznal več vlomov, pri katerih je imel še dva tovariša. Dobil so pri njem blaga za \$5,000.

4,004 MILIČARJEV V COLORADU DOBI ZLATE POŠTICE.

Denver, Colo. — Legislatura je sklenila, da dobi vsak miličar države Colorado, katerih je 4,004, zlat za deset dolarjev, ko prestopi milica dne 5. avgusta v zvezno službo.

Vročina zahteva številne žrtve.

102 NAD NIČLO V PHILADELPHIJI IN CLEVELANDU.

Vročina je ubila največ ljudi v Chicagu in Clevelandu.

Chicago, Ill. — V torek je zopet nezgodna vročina tirjala mnoge žrtve v Združenih državah. V Chicagu je splezalo živo srebro v toplo meru na 98 stopinj nad ničlo. Umrla je 21 oseb radi vročine in mnogo jih je omedlelo. Pa tudi v drugih mestih je vročina zahtevala mnoge žrtve.

Mrtvi valed vročine:

Cleveland	12
New York	14
Philadelphija	8
Detroit	8
Milwaukee	6
Jersey City	3
Baltimore	3
Quincy, Ill.	2
Des Moines	2
Champaign, Ill.	1

V New Yorku je omedlelo 188 oseb zavoljo vročine, dvanajst je bilo pa mrtvih. Toplo mer je kazal 98 stopinj ob petih popoldne. Ambulančni vozovi so bili poklicani v 225 slučajih do osmih zvečer.

V Philadelphiji je kazal toplo mer 102 stopinj nad ničlo. V ponedeljek in torek je omedlelo do tristo oseb vsled vročine. Tudi v Clevelandu je kazal toplo mer 102 stopinj nad ničlo in peklenska vročina je zahtevala največ žrtev za mestom Chicago.

Vremenski biro je sicer obljubil, da vročina odneha v torek popoldne. Toda hladni val je ostal v Minnesoti in se je šele proti večeru pričel počasi premikati proti jugu, da zadene Illinois in bližnje države šele v aredu popoldne ali proti večeru.

Vremenski biro iz Washingtona ni poročal tako razveselj, ampak pravi, da ostane visoka temperatura skozi več dni, mogoče celo do prihodnjega tedna. Temperatura bo padla le v nekaterih krajih, prek katerih se ni razil val vročine. Ti kraji se nahajajo v severozapadu in ob Pacifiku.

KRALJ VLOMILCEV POBEGNIL.

Chicago, Ill. — Charles Bitcher, alias Martin Powell, alias Harry Wilson, alias Homer Earl Trainer, alias Missouri Slim, alias Doc Wallace, dobro poznan med bratovščino vlomilcev in tatov, je pobegnil iz pobiljevalnice. Pod imenom George Warton je bil obsojen v pobiljevalnico dne 4. januarja. Po prestani kazni je imel odpotovati v spremstvu zveznega maršala v Durrant, Ia., kjer je vlomil v pošto dne 14. oktobra 1915.

Butcher je bil aretiran že v vsakem večjem ameriškem mestu. Pobegnil je že iz petih kaznilnic. Leta 1912 so ga aretirali v Detroitu. Pri njem so dobili za \$5,000 kanadskega denarja, ki je pripadal od bančnega ropa v Westminsteru. Banka je bila takrat orošana za \$472,000. Butcherja so izročili oblastim v Vancouverju, B. C., ki so ga izpustile radi pomanjkljivih dokazov.

Butcher in neki Albert Addison, ki se nahaja zdaj v zaporu radi oropanja westminsterske banke, in Charles Dean, alias Hoffman, ki ga sedaj iščejo oblasti radi oropanja pošte v St. Paulu za \$500,000, so člani bratovščine vlomilcev, ki se peča s sivo z velikimi vlemi.

Ribot trdi, da nemški kancelar laže.

S FALSIFIKACIJO HOČE RAZBREMENITI KAJZERJA.

Francija je zahtevala le priznanje pravic do Alzacije in Lorene.

Paris, 1. avg. — Ministrski predsednik Ribot je večer v zbornici imenoval nemškega kancelarja lažnika in falsifikatorja. Zadnji je izjavil pred nekaj dnevi, da ima nemška vlada črno na belem dokaze o skrivni pogodbi med Francijo in bivšim ruskim carjem za aneksije.

"Ker pravi kancelar Michaelis o skrivni pogodbi med Francijo in Rusijo, je absolutna laž", je dejal Ribot. "Vsa resnica je, da sta ruski car in tedanji naš poslanik Domergue iznejala neta leta 1914, vsebujoče dogovor, da Rusija pripozna Franciji pravice do Alzacije in Lorene. Francija ne mara teritorija na levem bregu Rene, niti ga ni nikdar marala. Kancelar Michaelis je falsificiral listine z namenom, da dvigne težko breme odgovornosti s kajzerjevih ram, ki ga že težko nosi."

HINDENBURG JE SKLENIL UČITI RUSKO REPUBLIKO.

London, 1. avg. — V Petrogradu je bila večer izdana sledeča uradna izjava: "Na podlagi poročil iz dobro informiranih virov je Nemčija začela sedanjo ofenzivo, ko je dobila iz Rusije vse podrobnosti o notranjem položaju, bodisi v političnem oziru in v armadi. Ko je imel maršal Hindenburg poročila o položaju v Rusiji v svojih rokah, je obljubil cesarju Viljemu, da bo v dveh mesecih uničil ruske armade in vrget Rusijo iz vojne."

"The Post" ima brzojavko, ki pravi, da štejejo umikajoče se ruske armade v Galiciji in Bukovini okrog dva milijona mož, a vsa ta ogromna sila je disorganizirana vsled upora nekaterih divizij. Tukaj sta všteti enajsta in sedma armada; osna armada, ki se stoji večidel iz kozakov, se mora umikati vsled položaja, ki je nastal v prvih dveh armadah, in ta armada je v najbolj kritični situaciji, ker je odrezana na obeh bokih in nevarnost je, da jo Nemci obkole in zajamejo.

"Times" ima poročilo, da je situacija v sedmi armadi veliko boljša. Panika med bežečimi četami je ponehala in divizije se rapidno organizirajo za obrambo. Eksekucije upornikov in izdajalcev so na dnevnem redu. Ob cestah je opaziti mrtlice, ki imajo na prsih pripet listek z napisom: "Tukaj počiva izdajalec svoje osvobodjene domovine."

Amsterdam, 1. avg. — Poročevalce "Berliner Tageblatt" javlja z gališke fronte, da so Avstrijci vplenili 70 topov, Nemci pa 200, odkar so se Rusi začeli umikati.

Amsterdam, 1. avg. — Junkersko časopisje v Nemčiji se jezi vsled brzojavke iz Svice, ki je javila, da je vodja nemških klerikalcev dr. Erzberger rekel v Curihu, da bi se oficijelno pogajanje za mir pričelo takoj, samo če bi on govoril par ur z Lloyd Georgejem ali Balfourjem.

"Vossische Zeitung" piše, da zunanji svet ne sme misliti, da govorji avstrijske in nemške vlade, ali da naznanja prihod tozadevne vladine upolitike. Erzberger govori na svojo pest in zato so njegove besede brez pomena. Sporazum za mir z Anglijo je zdaj nemogoč, ker bi to pomenilo, da se je Nemčija udala angleškemu diktatorstvu.

"Kleines Journal" zahteva, da Erzberger preklicuje svoje besede.

Nova zavezniška ofenziva na zapadu.

OSVOJILI SO TRIDESET ŠTIRJASKIH MILJ OZEMLJA.

Vsi nemški protinapadi so končali brez uspeha.

London, 1. avg. — Mogočna ofenziva angleških in francoskih čet v Flandriji je prinesla zmogovalec v prvih urah napada 11 vasi in trgov in 3500 ujetnikov. Zavezniški so vrgli nazaj Nemce dve do dve in pol milje na 30 milj dolgi fronti. Dolgo pričakovani orkan je izbruhnil večer ob zori in pri prvem navalu so Angleži in Francozi preplavili prvo, drugo in tretjo linijo zakopov, ki so bili silno utrjeni in nedotakljivi od prvih dni vojne; govorili so celo, da so te nemške linije nepremagljive. Zavezniške baterije so v silnem bombardiranju — ki so ga sami Nemci označili kot višek topniških operacij, kar jih je doživela sedanja vojna — popolnoma zmele prvo črto zakopov, pogladile drugo in hudo raztrgale tretjo črto.

Prvi naval je dosegel dajavo dveh milj pri Steenstraete, kjer so operirali Francozi, in dve milj in pol pri Bixschoute, ki so ga okupirali Angleži. Zadnji so osvojili tudi La Basseville in prodrli 1 miljo daleč ob odprti cesti, ki vodi iz Ypresa. Nemci so izgubili svoje tri linije brez odpora in z ogromnimi izgubami; še le opoldne so se zavedli in izvršili prvi protinapad v okolici La Basseville, ki je pa bil doela odbit in Angleži so konsolidirali vse osvojene pozicije. Nemški generalni štab je sinoči omenil eno največjih bitk vojne — a par vrsticami, rekoč, da so zavezniki dobili le eno gručeno jame v defenzivnem pasu nemške fronte.

Velika bitka se naravno nadaljuje. Po zadnjih vesteh z boji: Dalje na 3. str. 1. kol.

ZADNJE VESTI.

Butte, Mont. 1. avgusta. — Tukaj so nemani morilci izvršili najstrahopetnejši in brutalnejši umor, kar jih pomena zgodovina delavskega gibanja. Ponoči so udri v prenočišče maskirani morilci, vseli iz njega Frank Little, pohabljen, člana eksekutive I. W. W. in agitatorja in ga obseli blizo železnice zunaj mesta. Morilci so ga posadili na avtomobil in mu niso dali niti časa, da se obleče. Pod njegovim truplom je bil listek in na njem so bile napisane besede: "Prvo in zadnje svarilo. Drugi vzemite na znanje. Stražarji."

Delavstvo se zgraža nad strahopetnimi morilci, ki so v spanju napadli pohabljenega šlovska, da so lahko neovirano izvršili umor.

Bergen, Norveško, 1. avgusta. Norveški parnik "Cavis" je bil torpediran dvajset milj od Holingraa. En pasazir in en mornar sta utonila.

London, 1. avgusta. — Vojni stan poroča oficijelno, da so nemški protinapadi na nove britske pozicije pri La Basse Ville in severno od prekopa Ypres-Comines končali za Nemce brez uspeha. Nemški napad bolj severno od Ypres Roulers je potlačilo britsko topništvo.

Pri večerjanjem napadu so Angleži osvojili trideset štirjaskih milj ozemlja. Ujetniki še niso prešteti, vendar jih bo do 5000. Nemci so imeli strašne izgube. Angleško topništvo je strelski jarek za strelskim jarkom spremenilo v kupe prsti, železobetonske utrdbe je pa zdrobilo v kose.

Washington, D. C., 1. avgusta. Hardwickov spremembni predlog k prohibiciji je bil odklonjen v 62 proti štirim glasovom. Podpirali so ga senatorji Broussard, Hardwick, Harding in Reed.

PREMAG. Danes bo vročina nekoliko odjenjala; lahki zapadni in severozapadni vetrovi. Solnčni vzhod ob 4:43 a. m.; solnčni zahod ob 3:09 p. m.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjena država (izven Chicago) in Kanada \$5 na leto, \$1.50 za pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.13 za tri mesece.

Naslov za vsa, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2667 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Issued daily except Sundays and Holidays.

Owned by Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2667 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawrence 4638.

Datum v obljepanju n. pr. (Junija 30-17) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

CASI SE SPREMINJAJO.

Zalostne so bile razmere za rudarje v Kentuckyju in Alabami. Še pred par leti se je zdelo vsakemu, ki je poznal razmere v teh državah, da je nemogoče organizirati rudarjev. Z železno pestjo so premogovniški baroni tlačili rudarje k tlom, brutalno so preganjali rudarje, ki so imeli pogum agitirati za organizacijo. V Alabami so delali celo kaznenci v rudnikih, ki bi seveda morala na ukaz stavek kazniti če bi se rudarji drznili s stavko zlomiti moč gospodarjev.

Oljni kralj Rockefeller je nekoč dejal, da bo koncem leta 1916 uničena zadnja strokovna organizacija v Združenih državah. Rockefeller je pač mislil takrat, da vse Združene države spremeni v Alabamo in Kentucky. Sin je besede očeta dosledno izvajal v Coloradu in brutalno je bil strštrajk rudarjev v okoliših Trinidadu.

Prerokovanje Rockefellerja se ni izpolnilo, ker je nemogoče, da teče voda v hrib, četudi so najemniki njegovega sina pri Ludlovu nastopili tako brutalno proti rudarjem, da zgodovina delavskih bojev skoraj ne pozna tako sirovih nastopov od strani podjetnikov proti delavstvu.

Vesti, ki sedaj prihajajo iz Kentuckyja in Alabame, dokazujejo, da so bile preroške besede Rockefellerja prazne sanje multimilijonarja, ki stremi za tem, da se ponižno podvrže vse ameriško delavstvo svojim izkoriščevalcem.

Rudarji v Kentuckyju in Alabami so se zbudili in danes ne vprašajo več, kaj je Rockefellerju in njihovim izkoriščevalcem všeč. Rudarji ne beračijo milosti okoli premogovniških baronov, ampak prihajajo iz defenzive v ofenzivo in kmalu bodo tudi zahtevali.

Štirideset tisoč rudarjev je danes organiziranih v Kentuckyju in Alabami. Združili so se v rudarski organizaciji U. M. W. of A. in pripravljene so zahtevati pravice, ki so jih njim premogovniški baroni toliko let odrekli.

Rudniški baroni v Kentuckyju sedaj igrajo še slepo miš in ni sem jim zdelo vredno odgovoriti na zahtevo organizacije po skupni konferenci. Gospodje se obnašajo, kakor da ne vedo, da so se rudarji organizirali in da zahtevajo z njimi govoriti o svojem položaju in zahtevah. Kako sodijo njih tovariši v Alabami o stvari, se še ne ve, toda sodeč po dogodkih v preteklosti je lahko vganiti njih sodbo.

Če gospodje mislijo, da rudarji popuste od svoje zahteve, se motijo, kajti če se rudarji organizirajo in kot organizacija predložijo svoje zahteve, potem se tudi zavedajo, da so močni. In kdor se zaveda, da je močan, ne pade na kolena in prosil, ampak zahteva, dokler ne doseže svojega cilja.

Rudarji ne izzivajo, toda pripravljene so pobrati rokavico, ki jim jo premogovniški baroni vržejo pred noge. Časi se spreminjajo in gospodje premogovniški baroni naj si zapomnijo, da postajajo močni tisti, ki so bili nekoč šibki

NE DVOMIMO O NOVI RUSIJI.

Situacija na vzhodni fronti ni najboljša. Nemške in avstrijske čete so v vzhodni Galiciji res precej daleč napredovale, ker so se tri divizije umaknile vsled izdajstva pred njimi. Izdajstvo in spletke so pripomogle nemškimi in avstrijskim četam do tega "uspeha". Ali ruske čete bodo ta polom, ki ga je povzročilo izdajstvo, tudi izjednačile

Vesti, ki prihajajo iz stece Rusija, so vzbudbudljive. Ruski revolucionarji so se prebudili iz krasnega sna, da lepe besede in apeli na pamet ne delajo revolucije. Iz vseh krajev Rusije dobiva Kerenski brzojavke, ki ga vzbudbujejo, naj vztraja in ohrani novo Rusijo. V Petrogradu so čete spraznille precej gnezdov, v katerih so se družili carjevi privrženci s fanatiki posebne vrste, ki si domišljajo, da se človeška družba izpreminja izven zakonov, ki jo vladajo kot vladajo naravni zakoni v vseiru. Tudi na fronti so čete, ki so zveste novi Rusiji, stori-

le vse, kar je v njih moči, da vstavijo naval nemških in avstrijskih čet, ki so drle skozi vrzel v fronti, ki so jo odprle izdajniške čete.

Seveda je to izdajstvo povzročilo, da so Rusi izgubili nekaj važnih pozicij in so se morali daleč umakniti nazaj.

Če bi ruske čete vzdržale v ofenzivi, bi bile mogoče že zdaj zelo slabe šance za kajzerizem. Ali pozabiti ne smemo, če bi še sedaj imeli prvo besedo v Rusiji carice, Rasputini, Protopopovi in Stuermerji, bi bil za kajzerja položaj zelo ugoden, ker bi sklenili z njim mir. Nemški cesar bi vrgel svojo silo na zapadno fronto, da uresniči svoje sanje po vesoljnem cesarstvu. Ne dvomimo v moč nove in revolucionarne Rusije, ampak rajše ne pozabimo, kaj bi se bilo že zgodilo, če bi ruski car še ukazoval v Rusiji.

DOPISI.

Chicago, Ill. — V "Prosveti" števil. 179 sem čital nekaj protest združenih društev v državi Kans. glede inicijativnega predloga, katerega je dal gl. upravni odbor S. N. P. J. na splošno glasovanje ozir. v razpravo.

Ne bom se podrobneje spuščal v "protest," ker ima vsakdo pravico protestirati, ako je umestno. Ker ima pa članstvo ravnotako pravico razpravljati o tem, radi tega hočem nekaj stvari pojasniti "Združenim društvom S. N. P. J. v državi Kans." česar bi ne storil, ko bi ne videl dveh podpisov članov, o katerih sodimo, da imata vsaj nekaj vpogleda v organizacijo, ker sta bila sama v odboru tamošnje podporne organizacije.

Prvo, kar sem opazil je, da odločno protestirajo proti vsem trem predlogom, ki imajo priti na splošno glasovanje kot inicijativni predlogi od strani gl. odbora. Torej vže naprej protestirajo, iz česar se sklepa, da odločno zahtevajo, da teh predlogov ne sme dati gl. odbor na splošno glasovanje. S tem protestirajo proti pravilom in sicer člen IX, točka 4, stran 22, kjer se doslovno glasi, da zadeva izredne važnosti, ki nastanejo ali pridejo s časom, morajo iti na referendum ali splošno glasovanje v nujnih potrebah brez inicijativne družva če tako sklene gl. odbor. In ako pride kakšen inicijativni predlog od strani gl. odbora S. N. P. J. na splošno glasovanje, ali so mogoče s tem prikrajšane pravice članstva? Članstvo ga lahko sprejme, da glasuje zanj, ali ga pa zavrne. Radi tega je zelo neumestno, že vnaprej protestirati proti kakšnemu predlogu, predno je sploh šel na splošno glasovanje. In ravno v tem je demokracija, če članstvo odloča o predlogih s splošnim glasovanjem. Nekateri pa potem še pravijo, da je gl. odbor S. N. P. J. avtokratičen. Vendar pridejo ti trije predlogi v razpravo in ne takoj na referendum.

Druga točka, proti kateri protestirajo, se tiče posmrtnine za člane, ki bodo padli na bojišču. In ravno pri tej točki, proti kateri tako odločno protestirajo, se razvidi, koliko vpogleda imata podpisana v gospodarstvo kakšne organizacije.

Iz dosedanjih skušenj bi se lahko naučila, kam pride organizacija, katera ne gleda na pravo gospodarstvo, pri katerih velja vedno le načelo: "Asesment! majhni, podpore velike."

V tem protestu zahtevajo, da naj se izplača nekaj posmrtnine za člane ki so padli v vojni, so pa odločno proti izrednim prispevki za kritje teh posmrtnin. Torej naj se izplača "nekaj" (koliko?) posmrtnine, toda gl. odbor ne sme povisati v ta namen asesment. Plača naj se iz sedanjega posmrtninskega sklada.

Ne morem si predstavljati, kakšnih nazorov so, ki pravijo, le izplačajte, toda vplačati ni treba nič. Ali hočejo mogoče, da naj pride S. N. P. J. tako daleč, da bo plačevala posmrtnine pol leta po smrti članov, da bo vedno nakladala izvanredni asesment in bo še kljub temu vedel primanjkljaj v blagajni? Ozirajo se na šestmesečni in celoletni račun in pravijo, da posmrtninski sklad vedno raste in kapital kopiči, ki ne bo nikomur koristil. O sveta priprostost. Ravno pri tem stavku se kaže v jasni luči skrajno neznanje o podpori organizaciji in njenih obveznostih. Vidijo le številke o denarju. Vidijo le, koliko več je prišlo v minolem pol — ozir. celem letu denarja v blagajno. Toda popolnoma so pa sle-

pi za rast organizacije in njene obveznosti. Ne vidijo, da se člani vedno bolj starajo in da ima organizacija vedno več obveznosti napram članstvu. To je tisto gospodarstvo, kakoršno zahtevajo v protestu, katero je že marsikatero organizacijo pripeljal na rob propada. To je tisto gospodarstvo, kakoršnega si žele, vsled katerega je bilo že mnogo članov oškodovanih. Nimajo niti pojma, da se člani vedno bolj starajo in da se vedno bolj bliža čas, ko bo organizacija morala plačati vso posmrtnino za umrlim članom. Ali mogoče mislijo, da ima organizacija že za vsakega člana naloženo popolno posmrtnino na banki in da je dotični asesment, katerega plačuje vsak član, nekaj popolnoma odveč, ali kaj. Pravijo čemu kopičiti kapital na kup, kateri ne bo nobenemu koristil. Ali mislijo, da je S. N. P. J. kakšna privatna družba? Katera gleda le na svoj dobiček, ozir. na dobiček nekaterih delničarjev? Ali ni vse lastnina članov? Ne vem kateri kapital mislijo, da se tako kopiči? Menda ne čitajo poročil gl. tajnika, koliko se vsak mesec izplača bolniške podpore, koliko posmrtnine, koliko operacijskih stroškov. Ne čitajo izjave aktuarja, kateri pregleda vsako leto stanje posmrtninskega in rezervnega sklada. Po zadnji izjavi zveznega aktuarja je organizacija ravno solventna, t. j. da ima dovolj denarja na podlagi starosti članstva za normalne razmere. Ti vidijo samo dohodke organizacije, ozirajo se pa prav nič na izdatke in obveznosti organizacije. Ako bi gl. odbor tako gospodaril kot ti zahtevajo, bi organizacija kmalu prišla na rob propada. In društva, katera protestirajo, kažejo vedno deficit v mesečnem poročilu ali računu glede bolniške podpore. Kapital, kateri se kopiči in nabira, bo koristil vsem članstvu in tudi tem, kateri protestirajo.

Nadalje pravijo, da vsak kapital izkorišča delavce, pa naj bo kakoršenkoli že. Jaz dosedaj še nisem vedel, da kapital izkorišča. Mislim sem, da kapitalistični sistem, kakoršen je v sedanjih časih, izkorišča delavstvo, ne pa kapital, in to privatni kapital in ne kapital kakšne organizacije. Kapital je potreben v sedanjih človeški družbi kajti brez njega se ne more nič napraviti. Ako hoče človek živeti, mora imeti kapital. Ako hoče človek postaviti hišo, mora imeti kapital, da kupi zemljo in potrebno gradivo. Organizacija brez kapitala ne more obstojati in ne more vršiti svoje dolžnosti napram svojim članom. Tako vzgled imajo pred očmi.

Kako si sploh morejo misliti organizacijo brez kapitala, to sem jaz radoveden. Ako so zmožni voditi organizacijo brez kapitala, katera bi kljub temu izvrševala svoje dolžnosti napram svojim članom, mislim namreč podporo organizacijo, naj se kar oglasijo in zadržno sem prepričan, da jih bo članstvo sprejelo z odprtimi rokami.

Izjavili so se, da se naj nekaj posmrtnine izplača za člane, ki bodo padli v vojni. Torej naj se nekaj izplača. Koliko? 5c, \$50, \$200, \$1000, ali koliko? Vzemimo sorazmerno \$300. Na bojišču naj pade 1000 članov S. N. P. J., ako po malem računamo, če se le nekoliko vdeležijo kako večje bitke. Izplačana posmrtnina bi znašala \$300.000. Kje je kapital, iz katerega bi se ta posmrtnina izplačala brez škode druge članstva, katero ostane doma. Ali vzemimo samo polovico teh števil, znaša \$150.000. Kje je kapital, o katerem tako kričite?

Vsak pameten človek razvidi, da se mora v ta namen pobirati poseben asesment in sicer po po-

trebi. Da bi pa člani, kateri bodo pa sedaj šli pod orožje in na bojišče, bili popolnoma ločeni iz organizacije, pri kateri so bili pet, deset let zvesti člani in redno plačevali mesečne prispevke, bi bila največja krivica in največja sramota za druge člane. Vsi ti, kateri bodo sedaj v armadi, ni-ji prostovoljno, in ako so šli, jim pa sedaj ne bo treba iti. Ako so šli malo prej, je samo razložek, da so nekoliko prej pri armadi. Drugače bi pa sedaj morali iti. Ako bi sedaj te izključili ozir. odrekli vsako posmrtnino, bi bilo popolnoma kapitalistično. V tem se mora nekaj ukreniti in se popolnoma strinjam z dopisnikom F. A. Vider iz Ely, Minn. (Ta odstavek se ne tiče prejšnjega, da ne bodo "združena društva" napačno razumela).

Nadalje pravijo, da so vedno pripravljene storiti vse v prid in korist članov in članic. Ja vraga, kaj so pripravljene storiti v prid in korist? Da se kapital razdeli med članstvo? Kadar bi bilo pa treba plačati posmrtnino, pa pisati, da naj počakajo toliko časa, da se nabere potrebna svota? Ali naj se posmrtnina vsakega člana zniža za polovico in še nato naj člani čakajo mesece?

Vsak razsodni član mora prisnati, da se mora v ta namen pobirati primeren asesment za ta sklad nekaj centov mesečno, katere vsakdo ložje utrpi, kakor pa potem plačati naklade, katere niso nikdar manjše kot 25c. Toliko glede kapitala.

Kar se pa tiče plače gl. tajnika, se pa ne izpuščam v razpravo. Zahtevati ima vsakdo pravico in odločitev je pa v rokah razsodnih članov, kateri poznajo bolj natanjko razmere kot pa jaz. Pri tem morajo upoštevati vse okoliščine in ne samo nekatero.

Kar pa razpravljajo glede "Prosvete," ne vem na kakšen način trdijo, da je najdražji list? Kolikor jaz poznam slovenskih dnevnikov, je samo eden in sicer bivše "glasilo Avstro-Nemčije-Turčije," kateri stane celo leto ravno toliko, kot "Prosveta" in torej ni cenejše. In kolikor sem čul, seveda prepričan nisem in radi tega tudi ne trdim, da so mu avstrijski konzuli, ko so morali pobrati svoja šila in kopita iz Združenih držav, pustili precejšen spomin za prejšnjo zvesto delovanje in so se mu še priporočili za nadaljno tako zvesto službo. Seveda se razume, da to ni bilo brez nič. Kar je pa drugih slovlistov, so pa večina že vsi povisali naročnino. Čikaški angleški veliki dnevnik so povisali za sto odstotkov. Vsakdo tudi dobro ve, da se je papir podražil če pred kratkim za 60 odstotkov. Toda, ker so vsi razlogi, radi katerih bi se morala povisati naročnina, navedeni v zapisniku polletne odborne seje, ne bom še enkrat tega navajal.

Le toliko naj omenim, da bo vsak zaveden slovenski delavec, kateri spozna vrednost delavskega dnevnika, bo rad plačal dotično povisano naročnino in ga ne bo radi tega odpovedal. Vsak zaveden delavec ve, da mu je potreben pravi delavski list, kakor vsakdanja hrana. Ko bi se delavci zanimali pred dvajsetimi leti toliko za delavske časopise, kot se danes, bi bile sedanje razmere drugačne, kot so. Sicer naj pa članstvo odloči po svoji razsodnosti. Jaz za svojo osebo sem za to in tudi priporočam vsem članom, katerim je kaj za dobri delavski dnevnik, da glasujejo za to, ako ga hočejo imeti.

Upam, da se nisem s tem nikomur zameril, ker sem pisal le v korist naše organizacije "Slovenske Narodne Podporne Jednote" in pojasnil nekatere stvari, da člani ne bodo napačno razumeli dotičnega protesta. Osebnou napadati ne maram nikogar, ker osebnih napadov nisem umestni, najmanj pa še med člani skupne organizacije. Ako se bo radi tega dopisoval čutil kdo užaljenega, naj mi oprost.

Posdrav vsem prijateljem in znancem in "solnčnim rožam" v državi Kans. posebno pa še onim na Fleming.

Peter Bernik, član društva, "Francisco Ferrer," števil. 131 S. N. P. J.

PRI SPREMEMENIH naslovov

trša omeniti poleg novega tudi stari naslov. Pilita imena krajov in ulic uradno, kakor se piše v angleščini, da se bo potem kakih narodnosti z polti.

trša omeniti poleg novega tudi stari naslov. Pilita imena krajov in ulic uradno, kakor se piše v angleščini, da se bo potem kakih narodnosti z polti.

trša omeniti poleg novega tudi stari naslov. Pilita imena krajov in ulic uradno, kakor se piše v angleščini, da se bo potem kakih narodnosti z polti.

trša omeniti poleg novega tudi stari naslov. Pilita imena krajov in ulic uradno, kakor se piše v angleščini, da se bo potem kakih narodnosti z polti.

trša omeniti poleg novega tudi stari naslov. Pilita imena krajov in ulic uradno, kakor se piše v angleščini, da se bo potem kakih narodnosti z polti.

trša omeniti poleg novega tudi stari naslov. Pilita imena krajov in ulic uradno, kakor se piše v angleščini, da se bo potem kakih narodnosti z polti.

trša omeniti poleg novega tudi stari naslov. Pilita imena krajov in ulic uradno, kakor se piše v angleščini, da se bo potem kakih narodnosti z polti.

trša omeniti poleg novega tudi stari naslov. Pilita imena krajov in ulic uradno, kakor se piše v angleščini, da se bo potem kakih narodnosti z polti.

trša omeniti poleg novega tudi stari naslov. Pilita imena krajov in ulic uradno, kakor se piše v angleščini, da se bo potem kakih narodnosti z polti.

trša omeniti poleg novega tudi stari naslov. Pilita imena krajov in ulic uradno, kakor se piše v angleščini, da se bo potem kakih narodnosti z polti.

trša omeniti poleg novega tudi stari naslov. Pilita imena krajov in ulic uradno, kakor se piše v angleščini, da se bo potem kakih narodnosti z polti.

trša omeniti poleg novega tudi stari naslov. Pilita imena krajov in ulic uradno, kakor se piše v angleščini, da se bo potem kakih narodnosti z polti.

trša omeniti poleg novega tudi stari naslov. Pilita imena krajov in ulic uradno, kakor se piše v angleščini, da se bo potem kakih narodnosti z polti.

trša omeniti poleg novega tudi stari naslov. Pilita imena krajov in ulic uradno, kakor se piše v angleščini, da se bo potem kakih narodnosti z polti.

Ameriške vesti.

OSTRA KAZEN

San Antonio, Tex. — Vojsno sodišče je obsodilo Otto Ludwiga, pristača pri zveznem letalskem zboru na sedem let ječe in trdelo dela, ker je grdo govoril o predsedniku, ameriški zastavi in ker je grozil, da pobegne k Nemcem, če ga pošljejo v Francijo.

DELO BLAZNEŽA.

Derry, Pa. — Popoldne je pošel na Boyerjev dom neki tujeec je dejal ujevovi soprogi, da prijatelj njenega moža, ki ga povabil na obisk. Zdravnikova progna mu je na to dejala, da vstopi, sede v sprejemno sobo počaka na večerjo, h kateri pride tudi njez soprog. Čez nekaj časa je šel tujeec v kuhinjo, češ, da ga bo čašo vode in tam je ustrel zdravnika: o soprogo in sebe.

Zdravnik je bil v ordinaciji sobi in obvezoval nekemu fantu roko, ko sta počela strela. Htel v kuhinjo in tam našel soprog mrtvo, tučca pa umirajočega.

Kasneje so dognali, da je tujeec neki E. R. Goodwin iz Pittburgha, kateremu se je znašlo, ker ni imel vzroka za umor.

DUHOVEN ARETIRAN.

Omaha, Neb. — Tukaj so aretali rev. George William Krankisa, nemškega luteranskega pastora, ki ostane interniran v sovražnem državljan. Pastor je tožen, da je grozil svojim faranom, ki so razvili nad cerkvijsko meriško zastavo, in imel je ta strelno orožje.

TRIJE UTONILI V POPLAVI

Lander, Wyo. — Reka Popo je prestopila bregove in poplavlila ves trgovski distrikt v mestu Lander. Voda je prihrumela in enkrat zgodaj jutraj in je na čela po dnevu.

Več milij železniške-proge je podplute in promet na železnice je ustavljen. V državi Wyoming so narasle skoraj vse hrome, ker sneg v gorah taja zelo hitro.

V Casperju je voda stopila Pathfinderjev jez in poplavlja nižine. Prebivalci so morali zapustiti domove in bežati na višje.

V Saratogu so valovi narasle de Platte požrli Robert Dayja, krajnega komisarja za okraj Carbon, njegovega netjaka in C. Land Grossa iz Dayjeve farne.

18 LADJI, NALOŽENIH Z TOM, ČAKA, DA ODRINEJO NA MORJE.

Baltimore, Md. — Osemnaest nevarnih ladij, ki so naložile 000 ton žita, so zadržane v 15 ladij je holandskih in tri norveške. Nekatero so žito ložile že pred enim mesecem in čakale na dovoljenje, da smodrniti na morje.

Iz nekega parnika so movreči 7.000 ton koruze v mrtker se je pokvarila.

MOGOČE OZDRAVI DASI IZLOMLJEN TILNIK.

Pittsburgh, Pa. — 23letni William McMenagie iz East Caroga je skočil v nabiralnik za vodopodjetju Alloy Steel Forge kompanije, da se kopije. Sa je tako nesrečno, da si je zlomil tilnik. Prepeljali so ga v bolnico in zdravniki upajo, da mu hranijo življenje. Vrh glave je di precej močno poškodovan.

ŠKOTI SO PRIČELI Z OBNJEM NJEM SE OSVOBODITEV

New York, N. Y. — Škotski rodni odbor, organizacija, ki v programu osvoboditev Škote je naznanila po svoji tajnici rion A. Smith, da prične z propagando med Škoti v intereskega ljudstva. Organizacija bo izročila mednarodnemu kongresu, ki bo obdržavan po spomenico, v kateri bo zahtevda se škotskemu ljudstvu vrne nekdanje suverene pravice.

GENERAL GOETHALS JE VOLJI ODITI V FRANCijo

Washington, D. C. — Generalmajor George W. Goethals, ki je zahvalil za službo glavnega natelja pri gradnji trgovskih brodovja, se je predstavil v pravljeno oditi z ameriški čim v Francijo.

Zdi se, da je vojni tajnik Wilsonu.

Boj na evropskem bojišču.

(Nabiranje s prve strani)

Na ostalih krajih fronte so bili topniški boji. Petrograd, 1. avg. — S fronte javljajo, da je "bataljon smrti", ki sestoji iz tristo revalnskih pomorščakov, dobil povelje, da prodré dve liniji sovražnih zaskopov na galski fronti. Bataljon pa je prodrél štiri linije in nato je prosil pomoči, da vzdrži okupirane pozicije, toda v četah ruskih pešcev v ozadju je namesto pomoči začela streljati na pomorščake, ki so bili seveda med dvema ognjema. Nemci so streljali od spredaj, bratje Rusi pa od zadaj v njihove hrbte. Samo štirideset pomorščakov je ostalo živih.

Berlin čez London, 1. avg. — Generalni štab poroča: Naše čete so y močnem napadu udrle v ruske pozicije blizu Visnica. Sovražnik je bil prisiljen izprazniti linijo Čerešmoš in se umaknil proti vzhodu. Napredovali smo tudi v gozdnih Karpatih, ob južnem Sertu in na obeh straneh Moldaver Sučave; tam so Rusi ostavili svoje pozicije v okolišu Meste Canesce. V okolišu gore Bereczek na moldavski fronti je sovražnik včeraj napadel petkrat brez uspeha. Dalje proti jugu se je moral umakniti eden naših polkov vsled sovražne premoči. — Na fronti v istočni Galiciji in Bukovini so naše čete izvojevale nove uspehe. Prekoračile so reko Zbroč na več krajih kljub srditemu odporu Rusov.

Rumunska fronta. Jasi čez London, 1. avg. — V goratem okolišu med rekama Kasino in Putno je sovražnik poskušal z več protinapadi, toda povsod je bil odbit. Bitka za posest gore Magura Casilunih se nadaljuje. Petrograd, 1. avg. — Sovražni napadi ob cesti iz Kimpolunga in severno od Putne so bili odbiti. Južno od omenjene ceste smo postavili nekaj pozicij. Deset vrst severno od Soveje so rumunske čete okupirale utrjene sovražne pozicije na desnem bregu reke Putne.

Razno iz inozemstva. Nemčija bo plačala vojne stroške Bolgarske in Turške. Curich, Švica, 1. avg. — Semkaj je prišla vest, da je Nemčija obvestila bolgarsko in turško vlado, da bo ona plačala vojne izdatke za obe državi v letih 1917—18. Iz tega sledi, da sta Bolgarska in Turčija na robu finančnega propada.

Lianhung zopet predsednik kitajske republike. Peking, 1. avg. — Provizoričen predsednik Fengkvočang je danes izjavil, da odloži predsedništvo in nasledil ga bo prejšnji predsednik Lianhung. Pristaši Tujačijeva organizirajo separatno južno republiko s Kantonom kot glavnim mestom. Dr. Sunjasten sodeluje pri tem gibanju.

Angleške izgube v juliju: 71.832. London, 1. avg. — Angleške izgube v mesecu juliju na vseh bojnih frontah znašajo 2503 častnikov in 59.329 mož; skupaj 71.832.

Španska je internirala nemško submarinko. Madrid, 1. avgusta. — Španska vlada je ukazala internirati nemško submarinko U-23, ki je prišla v pristanišče Corunne v poškodovanem stanju. Poveljnik submarinke noče izdati, kaj je povzročilo škodo.

Kuba je izročila Ameriki nemške ladje. Washington, D. C. 1. avg. — Kuba je izročila Združenim državam pet nemških parnikov, ki jih je zasegla v svojih pristaniščih, ko je napovedala vojno Nemčiji. Parnike bodo popravili in jih vposilili za plovbo.

Nemčija je zasegla švedski denar. Stockholm, 1. avg. — Uprava tukajšnje "Handelsbanke" zahteva od ministra zunanjih zadev, da vložil pri nemški vladi protest proti sekvestriranju svote \$1,500,000, ki jo je imela "Handelsbanka" v raznih nemških bankah.

Pri tem protestu je prišlo na dan, da je Nemčija izgubila veliko svoto denarja lansko leto, ki ga je izdala za kavčuk — na Francoskem. Kavčuk je kupil zastopnik neke norveške družbe pod pretezo, da gre v Aleksandrovske, Rusiji. Francoska vlada je pa izvihala, da je zastopnik v službi Nemčije, ki ima načrt zaseči parnik med potjo in dobiti kavčuk.

Francija je zaplenila kavčuk in denar, ki je bil naložen zanj v pariški bank. Dotični trgovec je potem zahteval, da "Handelsbanka" v Stockholmu trpi izgubo, toda banka ni hotela. Nato je prišlo na dan, da je "Handelsbanka" kupovala kavčuk za Nemčijo v zavzetih državah pod pretezo, da ga vozi v Rusijo. Ker je načrt izpodletel, se je Nemčija za izgubljeni denar v Parizu odškodila enostavno s tem, da si je prisvojila vloge omenjenega švedskega zavoda, ki so bile v nemških bankah. In banka zopet protestira.

Brutalna eksekucija Belgijcev. Amsterdam, 1. avg. — Po privatnih vesteh, ki so prišle semkaj, so nemške oblasti v Liegu obsodile na smrt belgijskega trgovca z imenom Groneret, njegovo ženo in dve hčeri vsled volonstva, ki pa ni bilo dokazano. Oče in mati sta bila prva ustreljena v pričo obeh hčera. Starejšo hčer, kateri je bilo 17 let, so potem silili, da mora povedati imena skrivincev. Ker je pa deklica molčala, so jo najprvo onečastili na brutalen način in potem ustrelili v pričo mlajše, enajstletne sestre. Nato so ustrelili tudi zadnjo.

Root v smrtni nevarnosti. Tokijo, 1. avg. — Amerikanci, ki so prišli semkaj iz Rusije, pripovedujejo, da so ruski anarhisti poskušali dvakrat usmrtiti Elihu Roota, načelnika ameriške vojne komisije. Oba poskusa sta se izjavila.

Kaj pripovedujejo sibirski pregnanci. (Konec.) V tem času so bili vsi bolj znameniti politični jetniki kot Sazanov, kateri je ubil von Plehve, Ilinski, kateri je umoril kneza Ignatieva, Yakovliev, kateri je ušel in je bil ubit na francoski fronti so bili tukaj. Ravnotako tudi inženir Svezhinski, kateri je istotako pobegnil. V začetku vojne je bil v Parizu in je pomagal delati utrdbe.

Vsi politični kaznjenci so bili vrstno organizirani in niso dopustili, da bi se z njimi tako postopalo, kot se s kriminalnimi kaznjenci. Za časa brutalnega vladanja Borodulina je hotela tolpa stražnikov ubiti Sazanova. Toda ostali politični kaznjenci so mu prihiti na pomoč in akoravno so bili premagani vsled tega, ker so imeli stražniki puške, je bil vendar rešen. Borodulin se je zelo cele organizacije političnih kaznjencev in mu je pripisoval velik upliv. Radi tega ga je zapel v posebno ječo. Velikokrat se je zgodilo, da so nekateri streljali v njegovo ječo, toda izdal ni nobenega pojasnila. Kmalo po napadu na Sazanova, je bil Borodulin prestavljen v Rusijo, kjer ga je pa usmrtil nihilist Pskov.

Leta 1910 je bil imenovan guvernerjem v kaznilnici Gorni Zenturi v Bvisotski. Ta je bil radi nekaterih pregreškov aretiran v Vladivostoku. Takoj ko je nastopil službo, je začel polagoma odpravljati razliko med političnimi in kriminalnimi obsojenci. Radi tega so politični kaznjenci odgovorili z gladovnim štrajkom. Guverner je ukazal te pretepti. Kaznoval jih je nadalje s tem, da so morali ležati na golih tleh brez vsake posteljne oprave, dobili niso nobene gorke hrane več tednov, ne knjig niso se smeli sprehajati, dobili niso dovoljenja, da bi odposlali in ali sprejeli kako pismo, ne kake hrane ali obleke po pošti. Preteptali so jih pa vsak dan.

Nekateri je ukazal zapreti v tamnico in sicer tako ozko, da se ni bilo mogoče vleči. Tla so bila posuta z dušljivim apnenim praškom. Radi tega so bili kaznjenci zelo žejni, toda niso dobili vode, kolikor so jo zahtevali, ampak zelo malo. Velikokrat se je zgodilo, da sa stražniki nalašč nekolič škropili ta apneni praš, da je bila v celici večja vročina. V najhujšem mrazu jim niso dali nobe-

ne obleke in so morali zmrzovati. Toda ponižanja, da bi jih še nadalje preteptali, niso mogli več prenašati in radi tega se jih je veliko odločilo, da si končajo to življenje. Meni se vidi nerazumljivo, da so pustili življenje guvernerja te kaznilnice. Kljub temu, da je smrtna kazen odpravljena, ni gotovo, da bi bili dotični, kateri so okusili njegovo krutost, tako usmiljeni, kot je država.

Nekaj jih je bilo aretiranih in vrženih v ječo. Veliko jih je pa pobegnilo, katerih se pa ne more pomisljati. Vsi so zaznamovani. Pobegnili so v vse kraje in so raztrešeni. Nekateri so vbežali na Kitajsko, v Severno Ameriko, Južno Ameriko, Afriko, sploh v vse kraje, kjer le upajo, da bodo na varnem. Vsi so pa gotovi, da jih bo enkrat zadel vsoda.

Na zabavnem večeru. Oče (sinu) No, Janko, ali ti nisem rekel, da paziš na čašo gospoda župana in da jo takoj napolniš, ko je prazna? Janko: Ali oče, saj ne pomagam nič, ko jo natočim je takoj zopet prazna.

Zasluga. Žena (srdito možu): Ti mi očetaš, da lenarim. Ves dan samo ješ in piješ, delaš pa nič. Ali si ti kaj pripomogel k našemu blagostanju. Vse kar imamo, sem jaz — podedovala.

MOŽJE! Pišite še danes za vrednostna pojasnila kako povojiti vaše moči—življenje in možko sposobnost. Hitra pomoč. Naslov je: Jovito Laboratory South Hill Branch, Pittsburgh, Pa.

POZOR! Vsem Slovincem in Hrvatom v La Salle, Ill. in okolici se toplotno priporočam za nabavo NOVE OBLEKE ali SUKNJE. Postreženi boste najbolje pri meni. Čistim likam in popravljem stare obleke. Cene zmerné postrežba točna, delo in blago prve vrste. Slovenski krojač. JOHN ERMENO, Narodni Dom — La Salle, Ill. (Aug. 1—31)

ROBERT W. LAYER ARCHITECT 118 N. La Salle St., Chicago, ki je izdelal načrt za gl. urad S. N. P. J. se priporoča Slovincem za izdelovanje stavbinskih načrtov. Tel. Franklin 5601 TEL: NA DOMU AUSTIN 35005

Dr. Koler SLOVENSKI ZDRAVNIK 438 Penn Av., Pittsburgh, Pa. Dr. Koler je najstarejši zdravnik specializiran v Pittsburghu, ki ima 56 letno prakso in je avtor mnogih zdravilnih sredstev. Zdravljenje prvič od leta 1880, ki ga je izumel dr. Koler. Zdravila so bila uporabljena ali popravi po letu, v 1900, v 1905, v 1910, v 1915, v 1920, v 1925, v 1930, v 1935, v 1940, v 1945, v 1950, v 1955, v 1960, v 1965, v 1970, v 1975, v 1980, v 1985, v 1990, v 1995, v 2000, v 2005, v 2010, v 2015, v 2020, v 2025, v 2030, v 2035, v 2040, v 2045, v 2050, v 2055, v 2060, v 2065, v 2070, v 2075, v 2080, v 2085, v 2090, v 2095, v 2100, v 2105, v 2110, v 2115, v 2120, v 2125, v 2130, v 2135, v 2140, v 2145, v 2150, v 2155, v 2160, v 2165, v 2170, v 2175, v 2180, v 2185, v 2190, v 2195, v 2200, v 2205, v 2210, v 2215, v 2220, v 2225, v 2230, v 2235, v 2240, v 2245, v 2250, v 2255, v 2260, v 2265, v 2270, v 2275, v 2280, v 2285, v 2290, v 2295, v 2300, v 2305, v 2310, v 2315, v 2320, v 2325, v 2330, v 2335, v 2340, v 2345, v 2350, v 2355, v 2360, v 2365, v 2370, v 2375, v 2380, v 2385, v 2390, v 2395, v 2400, v 2405, v 2410, v 2415, v 2420, v 2425, v 2430, v 2435, v 2440, v 2445, v 2450, v 2455, v 2460, v 2465, v 2470, v 2475, v 2480, v 2485, v 2490, v 2495, v 2500, v 2505, v 2510, v 2515, v 2520, v 2525, v 2530, v 2535, v 2540, v 2545, v 2550, v 2555, v 2560, v 2565, v 2570, v 2575, v 2580, v 2585, v 2590, v 2595, v 2600, v 2605, v 2610, v 2615, v 2620, v 2625, v 2630, v 2635, v 2640, v 2645, v 2650, v 2655, v 2660, v 2665, v 2670, v 2675, v 2680, v 2685, v 2690, v 2695, v 2700, v 2705, v 2710, v 2715, v 2720, v 2725, v 2730, v 2735, v 2740, v 2745, v 2750, v 2755, v 2760, v 2765, v 2770, v 2775, v 2780, v 2785, v 2790, v 2795, v 2800, v 2805, v 2810, v 2815, v 2820, v 2825, v 2830, v 2835, v 2840, v 2845, v 2850, v 2855, v 2860, v 2865, v 2870, v 2875, v 2880, v 2885, v 2890, v 2895, v 2900, v 2905, v 2910, v 2915, v 2920, v 2925, v 2930, v 2935, v 2940, v 2945, v 2950, v 2955, v 2960, v 2965, v 2970, v 2975, v 2980, v 2985, v 2990, v 2995, v 3000, v 3005, v 3010, v 3015, v 3020, v 3025, v 3030, v 3035, v 3040, v 3045, v 3050, v 3055, v 3060, v 3065, v 3070, v 3075, v 3080, v 3085, v 3090, v 3095, v 3100, v 3105, v 3110, v 3115, v 3120, v 3125, v 3130, v 3135, v 3140, v 3145, v 3150, v 3155, v 3160, v 3165, v 3170, v 3175, v 3180, v 3185, v 3190, v 3195, v 3200, v 3205, v 3210, v 3215, v 3220, v 3225, v 3230, v 3235, v 3240, v 3245, v 3250, v 3255, v 3260, v 3265, v 3270, v 3275, v 3280, v 3285, v 3290, v 3295, v 3300, v 3305, v 3310, v 3315, v 3320, v 3325, v 3330, v 3335, v 3340, v 3345, v 3350, v 3355, v 3360, v 3365, v 3370, v 3375, v 3380, v 3385, v 3390, v 3395, v 3400, v 3405, v 3410, v 3415, v 3420, v 3425, v 3430, v 3435, v 3440, v 3445, v 3450, v 3455, v 3460, v 3465, v 3470, v 3475, v 3480, v 3485, v 3490, v 3495, v 3500, v 3505, v 3510, v 3515, v 3520, v 3525, v 3530, v 3535, v 3540, v 3545, v 3550, v 3555, v 3560, v 3565, v 3570, v 3575, v 3580, v 3585, v 3590, v 3595, v 3600, v 3605, v 3610, v 3615, v 3620, v 3625, v 3630, v 3635, v 3640, v 3645, v 3650, v 3655, v 3660, v 3665, v 3670, v 3675, v 3680, v 3685, v 3690, v 3695, v 3700, v 3705, v 3710, v 3715, v 3720, v 3725, v 3730, v 3735, v 3740, v 3745, v 3750, v 3755, v 3760, v 3765, v 3770, v 3775, v 3780, v 3785, v 3790, v 3795, v 3800, v 3805, v 3810, v 3815, v 3820, v 3825, v 3830, v 3835, v 3840, v 3845, v 3850, v 3855, v 3860, v 3865, v 3870, v 3875, v 3880, v 3885, v 3890, v 3895, v 3900, v 3905, v 3910, v 3915, v 3920, v 3925, v 3930, v 3935, v 3940, v 3945, v 3950, v 3955, v 3960, v 3965, v 3970, v 3975, v 3980, v 3985, v 3990, v 3995, v 4000, v 4005, v 4010, v 4015, v 4020, v 4025, v 4030, v 4035, v 4040, v 4045, v 4050, v 4055, v 4060, v 4065, v 4070, v 4075, v 4080, v 4085, v 4090, v 4095, v 4100, v 4105, v 4110, v 4115, v 4120, v 4125, v 4130, v 4135, v 4140, v 4145, v 4150, v 4155, v 4160, v 4165, v 4170, v 4175, v 4180, v 4185, v 4190, v 4195, v 4200, v 4205, v 4210, v 4215, v 4220, v 4225, v 4230, v 4235, v 4240, v 4245, v 4250, v 4255, v 4260, v 4265, v 4270, v 4275, v 4280, v 4285, v 4290, v 4295, v 4300, v 4305, v 4310, v 4315, v 4320, v 4325, v 4330, v 4335, v 4340, v 4345, v 4350, v 4355, v 4360, v 4365, v 4370, v 4375, v 4380, v 4385, v 4390, v 4395, v 4400, v 4405, v 4410, v 4415, v 4420, v 4425, v 4430, v 4435, v 4440, v 4445, v 4450, v 4455, v 4460, v 4465, v 4470, v 4475, v 4480, v 4485, v 4490, v 4495, v 4500, v 4505, v 4510, v 4515, v 4520, v 4525, v 4530, v 4535, v 4540, v 4545, v 4550, v 4555, v 4560, v 4565, v 4570, v 4575, v 4580, v 4585, v 4590, v 4595, v 4600, v 4605, v 4610, v 4615, v 4620, v 4625, v 4630, v 4635, v 4640, v 4645, v 4650, v 4655, v 4660, v 4665, v 4670, v 4675, v 4680, v 4685, v 4690, v 4695, v 4700, v 4705, v 4710, v 4715, v 4720, v 4725, v 4730, v 4735, v 4740, v 4745, v 4750, v 4755, v 4760, v 4765, v 4770, v 4775, v 4780, v 4785, v 4790, v 4795, v 4800, v 4805, v 4810, v 4815, v 4820, v 4825, v 4830, v 4835, v 4840, v 4845, v 4850, v 4855, v 4860, v 4865, v 4870, v 4875, v 4880, v 4885, v 4890, v 4895, v 4900, v 4905, v 4910, v 4915, v 4920, v 4925, v 4930, v 4935, v 4940, v 4945, v 4950, v 4955, v 4960, v 4965, v 4970, v 4975, v 4980, v 4985, v 4990, v 4995, v 5000, v 5005, v 5010, v 5015, v 5020, v 5025, v 5030, v 5035, v 5040, v 5045, v 5050, v 5055, v 5060, v 5065, v 5070, v 5075, v 5080, v 5085, v 5090, v 5095, v 5100, v 5105, v 5110, v 5115, v 5120, v 5125, v 5130, v 5135, v 5140, v 5145, v 5150, v 5155, v 5160, v 5165, v 5170, v 5175, v 5180, v 5185, v 5190, v 5195, v 5200, v 5205, v 5210, v 5215, v 5220, v 5225, v 5230, v 5235, v 5240, v 5245, v 5250, v 5255, v 5260, v 5265, v 5270, v 5275, v 5280, v 5285, v 5290, v 5295, v 5300, v 5305, v 5310, v 5315, v 5320, v 5325, v 5330, v 5335, v 5340, v 5345, v 5350, v 5355, v 5360, v 5365, v 5370, v 5375, v 5380, v 5385, v 5390, v 5395, v 5400, v 5405, v 5410, v 5415, v 5420, v 5425, v 5430, v 5435, v 5440, v 5445, v 5450, v 5455, v 5460, v 5465, v 5470, v 5475, v 5480, v 5485, v 5490, v 5495, v 5500, v 5505, v 5510, v 5515, v 5520, v 5525, v 5530, v 5535, v 5540, v 5545, v 5550, v 5555, v 5560, v 5565, v 5570, v 5575, v 5580, v 5585, v 5590, v 5595, v 5600, v 5605, v 5610, v 5615, v 5620, v 5625, v 5630, v 5635, v 5640, v 5645, v 5650, v 5655, v 5660, v 5665, v 5670, v 5675, v 5680, v 5685, v 5690, v 5695, v 5700, v 5705, v 5710, v 5715, v 5720, v 5725, v 5730, v 5735, v 5740, v 5745, v 5750, v 5755, v 5760, v 5765, v 5770, v 5775, v 5780, v 5785, v 5790, v 5795, v 5800, v 5805, v 5810, v 5815, v 5820, v 5825, v 5830, v 5835, v 5840, v 5845, v 5850, v 5855, v 5860, v 5865, v 5870, v 5875, v 5880, v 5885, v 5890, v 5895, v 5900, v 5905, v 5910, v 5915, v 5920, v 5925, v 5930, v 5935, v 5940, v 5945, v 5950, v 5955, v 5960, v 5965, v 5970, v 5975, v 5980, v 5985, v 5990, v 5995, v 6000, v 6005, v 6010, v 6015, v 6020, v 6025, v 6030, v 6035, v 6040, v 6045, v 6050, v 6055, v 6060, v 6065, v 6070, v 6075, v 6080, v 6085, v 6090, v 6095, v 6100, v 6105, v 6110, v 6115, v 6120, v 6125, v 6130, v 6135, v 6140, v 6145, v 6150, v 6155, v 6160, v 6165, v 6170, v 6175, v 6180, v 6185, v 6190, v 6195, v 6200, v 6205, v 6210, v 6215, v 6220, v 6225, v 6230, v 6235, v 6240, v 6245, v 6250, v 6255, v 6260, v 6265, v 6270, v 6275, v 6280, v 6285, v 6290, v 6295, v 6300, v 6305, v 6310, v 6315, v 6320, v 6325, v 6330, v 6335, v 6340, v 6345, v 6350, v 6355, v 6360, v 6365, v 6370, v 6375, v 6380, v 6385, v 6390, v 6395, v 6400, v 6405, v 6410, v 6415, v 6420, v 6425, v 6430, v 6435, v 6440, v 6445, v 6450, v 6455, v 6460, v 6465, v 6470, v 6475, v 6480, v 6485, v 6490, v 6495, v 6500, v 6505, v 6510, v 6515, v 6520, v 6525, v 6530, v 6535, v 6540, v 6545, v 6550, v 6555, v 6560, v 6565, v 6570, v 6575, v 6580, v 6585, v 6590, v 6595, v 6600, v 6605, v 6610, v 6615, v 6620, v 6625, v 6630, v 6635, v 6640, v 6645, v 6650, v 6655, v 6660, v 6665, v 6670, v 6675, v 6680, v 6685, v 6690, v 6695, v 6700, v 6705, v 6710, v 6715, v 6720, v 6725, v 6730, v 6735, v 6740, v 6745, v 6750, v 6755, v 6760, v 6765, v 6770, v 6775, v 6780, v 6785, v 6790, v 6795, v 6800, v 6805, v 6810, v 6815, v 6820, v 6825, v 6830, v 6835, v 6840, v 6845, v 6850, v 6855, v 6860, v 6865, v 6870, v 6875, v 6880, v 6885, v 6890, v 6895, v 6900, v 6905, v 6910, v 6915, v 6920, v 6925, v 6930, v 6935, v 6940, v 6945, v 6950, v 6955, v 6960, v 6965, v 6970, v 6975, v 6980, v 6985, v 6990, v 6995, v 7000, v 7005, v 7010, v 7015, v 7020, v 7025, v 7030, v 7035, v 7040, v 7045, v 7050, v 7055, v 7060, v 7065, v 7070, v 7075, v 7080, v 7085, v 7090, v 7095, v 7100, v 7105, v 7110, v 7115, v 7120, v 7125, v 7130, v 7135, v 7140, v 7145, v 7150, v 7155, v 7160, v 7165, v 7170, v 7175, v 7180, v 7185, v 7190, v 7195, v 7200, v 7205, v 7210, v 7215, v 7220, v 7225, v 7230, v 7235, v 7240, v 7245, v 7250, v 7255, v 7260, v 7265, v 7270, v 7275, v 7280, v 7285, v 7290, v 7295, v 7300, v 7305, v 7310, v 7315, v 7320, v 7325, v 7330, v 7335, v 7340, v 7345, v 7350, v 7355, v 7360, v 7365, v 7370, v 7375, v 7380, v 7385, v 7390, v 7395, v 7400, v 7405, v 7410, v 7415, v 7420, v 7425, v 7430, v 7435, v 7440, v 7445, v 7450, v 7455, v 7460, v 7465, v 7470, v 7475, v 7480, v 7485, v 7490, v 7495, v 7500, v 7505, v 7510, v 7515, v 7520, v 7525, v 7530, v 7535, v 7540, v 7545, v 7550, v 7555, v 7560, v 7565, v 7570, v 7575, v 7580, v 7585, v 7590, v 7595, v 7600, v 7605, v 7610, v 7615, v 7620, v 7625, v 7630, v 7635, v 7640, v 7645, v 7650, v 7655, v 7660, v 7665, v 7670, v 7675, v 7680, v 7685, v 7690, v 7695, v 7700, v 7705, v 7710, v 7715, v 7720, v 7725, v 7730, v 7735, v 7740, v 7745, v 7750, v 7755, v 7760, v 7765, v 7770, v 7775, v 7780, v 7785, v 7790, v 7795, v 7800, v 7

DR. VELIMIR DEŽELIČ.
V službi kalifa.

Zgodovinski roman.
(Nadaljevanje)

In v hipu se dvignejo v zrak vse roke.
— Vsi ste za to, da se udari na mah — reče Hešam ben Soliman.
— Vidiš — vzklikne brat.
— Ne preostaje mi tedaj drugo, nego poslušati vašo željo.
Na te besede se vseh navzočih polasti nepopisno navdušenje.
— U boj! U boj!
Vsi so poleteli k svojemu poveljniku. Nastalo je vrvenje, iz katerega so se slišali vzkliki:
— Alah blagoslovi Hešam ben Solimana.
— Smrt Muhamedu, laži-kalifu.
— Vodi nas, slavni vojskovodja!
— Zmagamo!
— Doli z Wadho el Amerijem.
— Smrt Hrvatom!
Vsi ti vzkliki so bili tako gromki, da so se slišali celo iz stolpa. Abubekr jih je začel miriti — Nikar, bratje, tako glasno izraževati svoje prepričanje in svojo radost, zakaj lahko nas sovrag sliši prej, nego bi to bilo potrebno in bi se pripravil.
Tako j nato se je odredilo potrebno, da se dvigne vojska.

Niti dve uri nista minuli, in že so stale čete druga za drugo v lepem redu na velikem dvorišču berberske vojašnice. Svetli in ostri meči, jekleni, močni kiti, pušice in loki iz elastičnega lesa, kopja, dolge sulice in sablje damaščenke, vse to je bilo v lepem redu. Veliki množini vojske so kitičile glave železne čelade in oklepi so bili iz kože in železnih lusk. Na rokah in nogah so imeli železne plošče. Bili so to močni, plečati ljudje. Prve afrikanske čete so bili strelci, ki niso imeli nikakega težkega orožja, in so bili predstražne konjenice.

Ko je bilo vse pripravljeno, je že solnce tonilo. Videti je bilo, da se bo glavni del bitke zvršil ponoči. Saraceni in Mauroi to ni bilo po volji, zakaj oni so se ogibali nočnih bitk in spopadov.
Konji so nemirno hrzali in poskakovali. Berberi so komaj čakali, da grede v boj.
Naposled se je dalo znamenje za odhod. V največjem redu so krenile afriške čete iz svoje vojašnice proti alkarzaru.

Videti je bilo, kakor bi šli na kako parado. Zahajajoče solnce je razsvetljevalo s svojim bleškom svetlo orožje in zagorela lica berberske vojske. Prvi so bili afriški strelci, smeli, koščati, na pol goli, ki so umeli tekati istotako urno, kakor konjenice, ki jim je sledila. Za konjete so šli z lahkim korakom pešci z dolgimi sulicami in ščiti ki so jim zakrivali celo telo. Bobni in trombe zadone po kordovskem mestu. Meščani planejo ven, da vidijo, kaj se godi.
Prodajalci in trgovci, koder je korakala vojska so, poznavajoč razmere, jeli spravljati svojo robo, ki so jo imeli na tržišču. Bojazljivi so zapahnilli vrata zakaj, dasi je izgledalo, kakor bi šla vojska na parado, vendar je mnogim ostalo dobro v spominu, da je večkrat iz take parade nastalo klanje.

Na čelu divjih Zenetov je dospel Abubekr že blizu alkarzara, kar se pojavi pred njim poslanik Wadhe el Amerija.
Pozdravi po vojaškem običaju, zatrobi v svoj rog in vpraša, kje je poveljnik.
Ko so ga odvedli k Hešam ben Solimanu, reče poslanik:

— Wadha el Ameri me pošilja s vprašanjem, kaj pomeni to, da ste prišli v tolikem številu iz vojašnice in napolnili svo Kordovo s trušcem. Ali ne veste, da je kalif prepovedal, da v ta del mesta ne sme nobena četa, razun hrvatske telesne straže. Vaše postopanje znači neposlušnost. Svetli moj gospodar, Wadhe el Ameri vas pozdravlja in vam sporoča, da se vrnete takoj v svoje vojašnice, ker bi bil drugače svetli kalif prisiljen proti vam rabiti silo.
— Zdrobi mu glavo — vzklikne Abubekr bratu.

A ta je že odgovarjal poslaniku Wadhinemu.
— Povej svojemu gospodarju, da ne sprejemam od njega nobenih ukazov. Niti od njega, niti od onega, ki si je nadal ime kalifa in nima pravice do te časti. Povej svojemu gospodarju, da se moje čete ne povrnejo v vojašnice tako dolgo, dokler ne dobimo glave laži-kalifa in njegovoga nasilnega hadžiba, Wadhe el Amerija. Po njuni krvi hrepim in z mano vse moje čete. Zakleli smo se, da hočemo voditi boj do zmage in da ne bomo mirovali, dokler žive. Povej svojemu gospodarju še to, da se nadjamo, da ga še nocoj zapremo v isto jeko, v katero smo zaprli njegovoga zaupnika krščanskega grofa.
— Smrt usurpatoru, smrt izdajci Wadhi el Ameriju — je upil Abubekr in ustne so mu podrtavale od srda.

Za hip je vpila vsa berberska vojska:
— Mi hočemo glave izdajice.
— Smrt izdajci!
Wadha, kateremu je bilo sporočeno nevarno gibanje sovražnika, ni čakal na vrnitev svojega poslanika, ker je slutil, kak odgovor mu prinese. Dal je takoj utrditi Alkarzar in se postavil na čelo svojih Hrvatov.
Hotel je, da ostane kalif v utrjenem alkarzaru, ali Muhamed se ni dal pregovoriti, nego se odločil boriti se s svojimi četami.
Vse je čakalo napeto, kako se začne boj.
Ko se je vrnil poslanik in so slišali odgovor berberov, jim je vzplamtela kri vsled gubeva in niso hoteli čakati navala sovražnika. Komaj so jih poveljniki zadrževali.
Hkrati nastan tišina, kakor pred viharjem, a nato zabobne bobni in zaorijo trombe.
In za trenutek v samem mestu Kordovi, v najživahnejšem delu mesta, pred palačo Alkarzar, pred prestolom kalifa, se je začel boj Hrvatov in

berberov. S početka ni bil boj divji, nego je bilo samo spopad posameznih oddelkov.

Meščanstvo se ni nameravalo mečati v to bitko.

Bilo je očividno, da se ni navduševalo niti za Hrvate niti za berbere. Zato je gledalo povsem ravnodušno, kako se sovražnika psujeta. Ko so začele padati prve pušice in kopja zadirati v meso vojakov, so gledali meščanje s svojih streh, kakor kako igro, kakršne so srednjeveški vitezi radi prirejali.

Solnce je že zatnilo in večerna zarja je čarobno žarela nad mestom, ko se je začel pravi in strašni boj.

Strašen krik se je jel razlegati po mestu, krik besneče vojske in stok ranjencev.
Sedaj tudi meščanje niso mogli mirno gledati prelivanja krvi. Bojazljivejši so odšli v sobe, se skrili v kleti ali tajna skrivališča, nekateri so po tajnih hodnikih bežali iz Kordove, nesoč s seboj največje dragocenosti in denar.

Drugi hrabrejši so ostali na strehah in naročili slugam, naj jim prinesejo drva in kamenje in drugo orožje ter pripravijo v kotlih vrele vode. Sprevideli so, da to ni navadno, nezmatno pobijanje kalifovih in berberskih čet, nego se danes v tem boju odločuje usoda naroda.

Zbescelost se je vedno bolj polasčala obeh vojsk.
Zbescneli Zeneti so navalili uprav tja, kjer je sredi svojih čet dajal povelja Wadha el Ameri. Ali njegove čete so ostale kakor skala in niti zganile se niso. To je berbere razdražilo še bolj in vrgli so se z vso silo na Hrvate.

Nastalo je strašno klanje.
Kri je tekla curkoma po prahu kalifskega mesta in po razsekanih delih človeških trupel, so gazili divji bojovníki.

In zgodilo se je, da je neki berber s svojim kopjem pobil uglednega meščana kordovskega, ki se je mirno vračal domov iz džamije, ne sluteč nevarnost in misleč, da še pravočasno pride domov. Za trenutek se je vest o njegovi smrti raznesla po vse mestu. Vsi so g. cenili, kakor pravičnega in uglednega človeka.

Tako torej, ti berberski psi napadajo nas — se jamejo srditi meščanje. — Jasno je, da se bo godilo nam ravnotako, ako se je vzdignilo meščanstvo in pomohalo v boj zoper berbere.

S streh hiš jame padati na glave berberov kamenje, vrele voda in olje.

— Pobijte gade!
— Pobijte tirane
— Uničite zločince — je vpil narod.

Narod je marzil telesno stražo hrvatsko in berbersko, a vsled uboja meščana je vse vplamtelo in se postavilo na stran hrvatske telesne straže.
Tudi na ulicah je jel narod napadati berbere. Vedno več in več ljudi se je pojavljalo in razdražene gručo so bile že pomešane v bitko.

Berberi, za trenutek osupli, da se je razun redne Wadhine vojske dvignilo nad nje tudi meščanstvo, so se za hip umaknili. Ali nato so spoznali, da je narod neurejen in da se bori brez reda in vodstva. Dočim se je Abubekr boril proti kalifu, je Hešam ben Soliman obrnil svoje čete proti ljudstvu.
— Blij, sekaj, pali — je bil ukaz.

In na to zapoved, kakor bi se zgodil čudež, se vnamejo tri meči. Tisoč mečev je udarilo po meščanih in ti akoprav so bili zelo hrabri, vendar niso mogli vzdržati strašni berberski sili.

Dim gorečih hiš je obdal vso Kordovo. Ogenj se je dvigal proti nebu, kakor ognjeni seber.

Vpitle, stok, lomljene kopji in mečev, živžganje strelje, zvok tromb in rogov, prasketanje požarja, vse to je napoljevalo Kordovo s strahom in grozo.

Na ulicah so ležala trupla meščanov, vojakov, žen in otrok, ki so popadali, ker so se pomešali med one, ki so izgubili zavest in treznost, ter mislili s amb na to, kako bi pobili čim več ljudi, kako uničili več človeških življenj, kako prelili več krvi.

Noč je objela zemljo ali bitka ni jenjala. V svitu gorečih hiš se je videlo kakor po dnevu. Ni trebalo prižgati luči, ni trebalo počivati.

Kordova je gorela. Kordova se je klala.
— Naskok za alkarzar — je vzkliknil Abubekr. — Sipljite ogenj v alkarzar.

Kakor zdvijane so poletele na te besede berberske čete naprej.

Planite na hiše meščanov, osvojite si jih in sipljite iz njih pušice na čete usurpatorja — se je drl stari berber — tri dni se vam dovoljuje plenitev po Kordovi.

Vrele voda se je sipala na glave berberov, kamenje je padalo na njihove glave, ali berberov to ni odgnalo.

Na hiše so prisljanjali lestve in se po njih vzpenjali v notranjost, sekali vrata in ko so se vrata vdala, so planili v hiše in sekali starce, mládce in otroke. Vse, ki so se jim postavili in one, ki so jih čakali, kakor jagnjeta.

Ženam so trgali koprene z lice in pri kateri so videli da je stara, so jo sunili s kopjem.
Kakor da se bore vragovi, ne ljudje, je puhtela zemlja od krvi.

Dosedaj se je Wadha nahajal v ofenzivi.
Hotel je, da večji del njegovih čet ostane strjen in zakrit in da tako pokolje čimveč berberov.

Ko je zapazil, da se berberi resno pripravljajo na sam alkarzar, spremeni v trenutku svojo taktiko.

Zasede konja, dvigne meč, zamahne in vzklikne z gromkim glasom:
— Naprej Hrvatje! Sedaj je čas, da zvanamo z zemljo naše sovraige. Mi ali oni! To vpašanje rešite s svojimi meči. Ali rešili ga bodete sijajno, ker ste Hrvatji!

In kakor da so strašni zmaji navalili na berbere, tako so planili Hrvatje.
Sovražnik se jame umikati.
Abubekr je zbescel.

(Dalje sledi.)

Iz jugoslovanskih krajev.

Kar se posname iz te vesti je pa najbolj značilno to, da mariborska okrožna sodnija izdaja objave v nemškem in italijanskem jeziku, Slovenščina je prepovedana — italijansčina pa ne. O tem smo že zadnjič poročali, da oblasti v Trstu ne razumejo slovenskega jezika. In sedaj pa poročajo, da se isto godi v Mariboru, kjer je pretežna večina Slovencev in kjer ni bilo nobenega Italijana. To je tista "pravična" Avstrija, za katero se nekateri "avstrijakanti" toliko potegujejo. Oblasti v Mariboru izdajajo svoje objave v italijanskem jeziku in sicer za italijanske begunce. Radovedni smo, koliko italijanskih beguncev je na Štajerskem in sicer v mariborskem sodnem okraju? Iz katerih krajev so ti italijanski begunci? Saj vendar Avstrija nima nobenih italijanskih krajev, od kjer bi dobila italijanske begunce. Torej slovensčina prepovedana v vseh uradih, italijansčina dovoljena. Saj potem ni čudno, da Italija zahteva te kraje za se, ker je vse italijansko in nemško. Slovencev itak ni nič, ker se slovenskega jezika ne rabijo. Vsak pameten človek bo sodil, da se v dotičnih krajih, kjer je prebivalstvo enega naroda v pretežni večini rabi v uradih tudi jezik dotičnega naroda, ako vsaj uradno ne, pa vsaj za občevanje. Seveda v Avstriji ni tega, ker tam pri vladi menda že nobenega pametnega človeka ni več. Iz vsega tega se razvidi, da hoče avstrijska vlada popolnoma zatreti slovenski življenj in to do korenute.

Postopanje avstrijske vlade napram Slovanom se jasno razvidi tudi iz sledečega članka, katerega je prinesla "Bosnijske Post" 23. maja: "Iz Prage se poroča: Okrožno sodišče v Chrudinu je prepovedalo brošuro "Balkanska rakuska politika" (avstro-ograska balkanska politika), katero je izdala socialistična narodna stranka, zaradi motenja javnega miru in zaradi zločina razžaljenja veličanstva in članov vladarske hiše."

Gotovo je, da se avstrijska vlada boji, da bi ljudstvo ne zvedelo resnice o avstro-ogrski politiki na Balkanu. To je tudi razumljivo, da je takoj vse "razžaljenje veličanstva", ako se vedno in vedno ne ponavlja "njegovo veličanstvo po božji milosti" in druge bedarije, katere že spadajo v poganške čase ko je bil vsak vladar bog, kar je tudi sedaj zopet vpljavljano v Nemčiji in Avstriji in sploh povsod, kjer imajo še krovnane norce.

Saj je še čudno, da avstrijska vlada pusti izhajati list, katerega izdaja dr. Otto Kraus v Lipskem in sicer pod imenom "Die Suedslaven". List izhaja seveda v nemškem jeziku. Dr. Otto Kraus je bil namreč dolgo časa urednik "Agrarier Tagblatta" in kakor poroča "Edinost" je odličan častnik in dober poznavalec jugoslovanskih krajev in menda jako ljubi Jugoslovane. Koliko je na tem resnice, se ne ve. Verjeti ni treba dosti. Ko bi pisal resnico o Jugoslovanih, bi niti prva številka tega lista ne izšla. Da bi prepričal Nemce, kakšne pravice da morajo dobiti Jugoslovani, do katerih so upravičeni, pa sploh ni vredno misliti. To je ravno tako, kot bi nosil vodo v morje.

Da pa postaja življensko vprašanje vedno bolj težavno v Avstriji je popolnoma razumljivo. Kakor poroča "Slov. Narod" z dne 15. maja, se prodaja prašičevo meso v Botu na otoku Drač po 12 kron kilogram. In kakor se nadalje poroča, namerava vlada zapleniti ves letošnji pridelek krompirja in sena. Kmetje bodo morali izročiti sploh vse prideleke vlad in ta jih po potrebi "pravično" razdelila med prebivalstvo. Kdor se bo tej naredbi ustavljal ali poskušal kaj pridela skrivti, bo ostro kaznovan.

Krasne so razmere v od nekaterih še tako priljubljeni Avstriji, kjer še vidijo celo svoje zveličanje. Ko bi bili tam, je pa gotovo, da bi ne mislili tako. Slovenci nimajo sedaj v Avstriji druge pravice, kot boriti se za "po božji milosti postavljenega cesarja", stradati kot pes in delati za armado. Da bi pa imeli kakšne druge pravice, bi bilo pa protipostavno. Še Italijani imajo več pravice. Se vsaj lahko poslužujejo svojega materinega jezika v vseh

uradih, česar Slovenci ne smejo. In potem naj pa še kdo reče, da je edina rešitev za Slovence Avstrija. Vsak človek biva tam, kjer mu je bolje in ne tam, kjer je slabše. Toda vsakdo, kateri je že prej enkrat bival v tej deželi in ko je šel na obisk v staro domovino, je kmalu šel nazaj, ko je izprevidel, da tam ni kruha za njega. Ko bi bilo tam bolje, bi vsakdo raje tam ostal.

Raditega se je treba poprijeti ideje, katere se je sedaj izprožila med zavednimi Slovenci, da dobi jugoslovansko republiko, v kateri bo imel vsak narod svoje narodne pravice, kjer ne bo noben narod več pravice kot drugi. Nikjer drugod ni narodnega obstanka. V vsaki drugačni državni obliki bo slovenski narod obsojen v narodno smrt, pa naj bo to srbsko kraljestvo ali kakršnokoli država. Narodna smrt čaka Slovence, ako ostanejo v Avstriji, v kateri so sedaj naši očetni mater, sestre in bratje, narodni pogin čaka Slovence, ako se posreči Italiji, da dobi one dele jugoslovanskih krajev, po katerih blepi.

V neki prejšnji izdaji "Prosvete" je bilo poročano, da Slovenci nimajo dosti upanja v stockholmsko konferenco. Zakaj ne, je popolnoma jasno. Kajti dobro vedo, da se separat mir v Avstrijo in drugimi zaveznicami entente ne bo nikdar sklenil, odkar je padla caristična vlada v Rusiji, splošen mir se pa tudi ne more skleniti, ker entente ne more pristati na take pogoje, kakršne izhajajo iz Berlina. Radi tega je popolnoma razumljivo, da ne morejo dosti pričakovati od te konference. Ko bi Avstrija ne bila tako pod "komando" Nemčije, bi gotovo že davnej sklenila mir, samo da bi cesarju "po božji milosti" ostal še stolček.

Kakšnega mnenja so slovenski listi, se najbolje razvidi iz člankov "Slovenca" in "Sl. Naroda." Slovenec piše o tem nek članek, kateri se končuje z besedami: "Vsekakor je upravičen skeptičem z ozirom na socialistično akcijo."

Slovenski Narod pa piše, da ta konferenca v Stockholmu ne bo imela nobene praktične vrednosti in da sploh ni treba misliti, da bi socialisti dosegli kak uspeh in da morajo biti Slovenci na vse pripravljeni, da ne bodo razočarani in prevarani, ako ne ba zastajala zvezda miru iz Stockholma.

To je gotovo, da dokler bodo nemški socialisti Sheidemanovega kalibra capljali za vlado in ji pritrjevali v vseh točkah, ne bodo dosegli nobenega uspeha. Ti morajo preduvažiti svojo taktiko in delovanje doma in potem je šele malo upanja, da se sporazumejo z drugimi socialisti. Dokler bodo pa odobraval kajzerjeve in Hindenburgove pogoje, pa lahko še nekaj časa sklicujejo konferenco kamor si bode, ne bodo dosegli nobenega uspeha.

Nekako nerazumljivo je pa tudi pisanje "Sl. Naroda" dne 5. maja, kateri prinaša nek članek ozi. dopis iz Prage, ki se glasi: "Z ozirom na vesti, da se bodo udeležili stockholmske konferenec tudi češki socialisti, javljamo, da se naša stranka dosedaj še ni bavila s to zadevo, in to iz razloga, ker ni češka socialdemokratska stranka niti prejela poziva na stockholmsko konferenco."

Katera stranka se ni bavila s to zadevo? Socialdemokratska ali napredna (liberalna) stranka? Prej je bilo poročano, da bo zastopal dr. Tuma jugoslovansko-socialdemokratsko stranko. In sedaj se priporoča, da se stranka še ni bavila s tem. Ali mogoče namerava tudi napredna stranka poslati svojega zastopnika na to konferenco? Bavila se pa s tem še ni, ker menda češki socialisti niso dobili poziva ozi. povabila za to konferenco. To je jako velika nesmiel, radi tega se ne vdeležiti, ako katera stranka ni dobila povabila in katera se bo kljub temu vdeležila. Ali se mogoče čutijo užaljene radi tega, ker bi morali skupno sedeti s takimi, kateri so nepovabljeni in da mislijo, da bo radi tega trpel v gled konference. To je oni prokleti ponos, kateri je že toliko škodoval. Nekateri si toliko domišljajo, da ne smejo sedeti skupaj z kakšnim nepovabljenim gostom, ker si mislijo da so užaljeni in da trpi raditega njih čast. —

Ker splošno že primanjkuje možkih oseb za vojno službo, so začeli nastavljeni ženske v vojno službi. Kakor se poroča iz Zagreba, je tam že nastavljenih 300 žensk, katere dobivajo 160 kron mesečne plače. Ako ne bo še toliko kmalo konec vojne, bo v restnici polovico človeškega rodu nličnega in sicer popolnoma. V Rusiji je že en polk, v katerem so same ženske. Poročo se, da so tudi v nemški armadi in so menda sploh povsod. Že tako se rapidno krči število porodov in smrtni slučajji množijo, kaj bo pa sedaj, ko se ženske morale iti v vojno službo. Ne ve se, ali je to v celni Avstriji ali samo v slovenskih krajih.

Gled sorazmerja rojstev in smrtnih slučajev se najbolj razvidi iz statistike, katero je poročil mestni odbornik v Zagrebu Vrbanič pri seji zagrebskega mestnega upravnega odbora, katero se je vršila 14. maja. Po njegovem poročilu se je leta 1914 narodilo 275 oseb več kot pa umrlo. Toda že drugo leto so je dogodilo 308 več smrtnih slučajev kot porodov. Toda najbolj žalostno pa izgleda lansko leto, ko je umrlo 571 oseb več kot se jih je rodilo. V tej statistiki pa niso všteti vojniki in osebe, kateri so bili kaznovani s smrtjo. Koliko je vojakov in koliko oseb je bilo v smrti obsojenih, se pa najbrž bo nikdar zvedelo.

Radi pomanjkanja življenskih potrebščin v Avstriji, je začela vlada delovati na to, da bi se več mogel pravičnejše razdeljevati. "Pösters vest se glasi: "Dienst Lloyd od 3. junija poroča iz Dunaja: Odbor za prehrano zbira sedaj material, da se mogel živeti pravičnejše razdeljevati in da bi se odpravile dodane težkoče za dobitve hran Gotovo še ni, ali bodo obdržali dosedanj način razdeljevanja, je, da bodo izdajale nakaznice posamezna živila, ali pa se bo dala ena sama nakaznica za vsa živila skupaj, ki se bo glasila na ime dotične osebe in za živila ki se delijo, ali pa bodo uvedli knjižice, ki se bodo glasile na skupno domačo-prehrano."

Kakšno razdeljevanje živil je Avstriji je bilo že enkrat poročeno zvezi z nekim dogodkom, kateri se je odigral na Dunaju, je nek vojak prosil neko damo ostanke, katere se njen pes ni maral.

Da so bili bogatini pretežni pri razdeljevanju živil je samo mevno, dočim so morali revni stradati. Da se je začela vlada oliko brigati sedaj za to, me že imeti vzroka, da se je začelo brigati, da se živila pravičnejše razdeljujejo. Sama od sebe bi se zmenila ne. So se že morali javiti kakšni posebni vzroki. —

Kakšno mnenje je bilo Kranjskem pred zasedanjem parlamenta posnamemo iz nekaterih člankov slovenskih listov. Koker je posneti iz teh člankov, Slovenci stavi veliko upanje to zasedanje. Toda koliko so segli, se pa že itak ve.

Naj navedemo nekaj teh člankov, ker gotovo vsakega zanima kakšno mnenje je bilo v jugoslovanskih krajih pred zasedanjem državnega zbora.

"Sl. Narod" z dne 26. maja piše: "Izvrševalni odbor narodne napredne stranke (liberalci) je mel 24. maja sejo, pri kateri poročal o položaju poslanec Vladimir Ravnihar. Stališče stranke izražala naslednja resolucija: "Izvrševalni odbor narodne predne stranke pozdravlja 6. ritev parlamenta kot prvi korak do upostavitve ustavnih razmer državni."

Prepričan je, da bo parlament odločil tolmač topilih želja strijskih narodov za skorajni častni mir, kateri bo prinesel dji naši državi, kot najdragocenejšo pridobitev neizmernih žrtev, resničenje demokratičnih idealov, odstranitev moči enega naroda nad drugim in ki bo stvoril podgo za novi kulturno-socialni in ekonomski pokret.

(Dalje prihodnjaj.)

Bresplačno.
Gospodar (vidi pomočnika). Se šali in nagaja njegovih hiščki. Ali gospod Zagar, kaj vidim? Vas zato plačam? Pomočnik: Ne, to delam brezplačno.
Mnenje Tinka.
Tinka: Mama! Prosim! Naj še košček potice, ker ne morem piti suhe kave.